

STEKLARNA

Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 14

Rogaška Slatina

September 1986

Ob nespodbudni gospodarski politiki...

Strniti vrste za večji dohodek

Tale moj prispevek za naše glasilo naj bi izzvenel optimistično, vendar nam žal mednarodni in jugoslovanski gospodarski tokovi našo bodočnost ta čas ne kažejo v svetli podobi...

Neprestano padanje vrednosti ameriškega dolarja, nerealen ali nestvaren dinarjev tečaj v primerjavi z ostalimi konvertibilnimi valutami, neustavljiva inflacija ter naraščajoče obveznosti gospodarskih organizacij iz dohodka in bruto osebnih dohodkov vse bolj obremenjujejo in otežkočajo njihov izvoz. Če se bo to nadaljevalo tudi v prihodnjem letu, bodo izvozne organizacije združenega dela in z njimi vse naše gospodarstvo zašle v še večje težave od sedanjih.

O vsem tem lahko veliko beremo in poslušamo oziroma gledamo v javnih občilih. Vlada poskuša sicer z obilico ukrepov oživiti proizvodnjo za izvoz,

žal pa se kljub temu devizno ravnovesje iz dneva v dan slabša. Zaradi nelikvidnosti v deviznem poslovanju prihaja tudi pri najuspešnejših izvoznikih do motenj v oskrbi z repromateriali. In v tem tudi naša Steklarna ni izjema!

Zaradi zamujanja s plačili lahko zastane vsa proizvodnja, ker so nam nekateri večji dobavitelji že ustavili dobave.

Práv na kratko bi lahko k tem ugotovitvam dodal za komentar, da so to dejstva, na spremembo katerih žal lahko le malo vplivamo, in da je uspešnost naše delovne organizacije še kako odvisna od gospodarske politike na področju naših odnosov s tujino.

Večji prostor, svetel in tudi svoj imajo poleg tudi naši označevalci... - foto Z. Novak

Preberite!

Boljše razmere za delo	3
Kako izračunati nadomestilo osebnega dohodka	4
Novi devizni prihranki	6
Neugodna regionalna struktura našega izvoza	7
Delovni koledar za leto 1987	9
Predstavljeni tudi steklarski poklici	9
Uveljavljajo se nove informacijske možnosti	10
V juliju 2027 in v avgustu 2037 delavcev	12
Hinko Drnovšek	13
Dragutin Štih	13
Veliki zalogaji za vse krajane...	14
Cilj je: dvigniti kakovost!	14
Novo usmeritve obetajo povrnitev ugleda...	15
Nagradna križanka št. 138	16

Počasnejše naraščanje dohodka – izboljšati raven osebnih dohodkov

Zaradi vsega, kar sem v uvodnem delu navedel, se bojim, da do konca tega leta ne bomo ustvarili zadovoljivo velikega dohodka in da bo manjši od načrtovanega, da bo zato manjša tudi akumulacija pa tudi naša reprodukcijska sposobnost. Dodati pa moram tudi to, da se bo vse skupaj odrazilo na naših osebnih dohodkih, ki so že precej zaostali za republiškim povprečjem.

Vse to ima lahko dolgoročne posledice zaradi možne povečane fluktuacije, to je odhajanja že uveljavljenih in odhajanje novih, neizkušenih delavcev, ter zmanjšane motiviranosti, to je spodbujenosti za boljše delo! Predpisi o delitvi sredstev za osebne dohodke nam sedaj močno zmanjšujejo tako imenovani maneverski prostor, saj nas hudo omejujejo, vendar bomo naredili vse, da raven osebnih dohodkov vendarle izboljšamo.

Ker samo indeksno izkazovanje osnovnih obračunskih kategorij, ki so osnovni kriteriji za delitev, ne povedo dovolj in niso dovolj dobri kazalci o uspešnosti ali neuspešnosti poslovanja, bi rad tudi širše opozoril, da vse v uvodu našete okoliščine (upadanje vrednosti dolarja, nerealni tečaj, velike obveznosti iz dohodka in bruto osebnih dohodkov, velike anuitete in obresti, veliki zagonski stroški nove proizvodnje za osvajanje izvoznih tržišč) ne omogočajo dosegati načrtovano delitveno razmerje in zadostno akumulacijo. In ker bomo živeli, delali in izvažali tudi jutri, naslednja leta in verjetno vendarle v ugodnejših gospodarskih pogojih, si nadaljnega zaostajanja naših osebnih dohodkov ne smemo več dovoliti, saj bi to lahko bistveno osiromašilo našo že sicer ne najboljše kadrovske zasedbo.

V naši delovni organizaciji smo si v zadnjem času tehnično-tehnološkem področju vendarle ustvarili relativno ugodne pogoje za uspešno delo. Za leto ocenjujemo, da smo lahko zadovoljni, če nam bo uspelo ob manjši akumulaciji pokriti oziroma poravnati vse obveznosti in tako preprečiti nadaljnje upadanje naših osebnih dohodkov.

Ustvariti pogoje za uspešno delo...

Ker ne bi bil rad preveč črnogled, poskušam nakazati tudi našo perspektivo in nujne smeri delovanja z drugih zornih kotov...

Najprej naj omenim vse naše lanske letošne napore in napore v tem letu za uspešno vodenje celotnega proizvodnega procesa in še zlasti nove proizvodnje. Kljub obilici težav, ki smo jih

imeli v spletu celotnega prestrukturiranja ali preurejanja naše proizvodnje, lahko ocenimo naše dosedanje poslovne rezultate kot zadovoljive. Z delnimi učinki nove proizvodnje nam je lani že uspelo povečati izvoz z 8 milijonov ZDA dolarjev v letu 1984 na skoraj 9,5 milijona dolarjev, medtem ko smo si za leto postavili zelo ambiciozen načrt izvoza v vrednosti 13 milijonov dolarjev. Ker smo v devetih mesecih tega leta izvozili za 8,8 milijona dolarjev in ker si obetamo izvoziti do konca leta vsega skupaj za 12,5 milijona dolarjev, bo to tisti dosežek, s katerim bi morali biti zadovoljni...

Pri takšnem povečanju izvoza ne smemo prezreti deleža nove proizvodnje in enako tudi ne njenega prispevka k precej povečanemu obsegu prodaje na domačem tržišču.

Res je sicer, da imamo z novo električno pečjo še nekaj težav, pa zato njena proizvodnja ne daje načrtovanih rezultatov. Res pa je tudi, da vsi vemo, kako vodenje takšne naprave ni enostavno, saj zahteva veliko strokovnega in timskega dela. Zato si obetamo z dodatno pomočjo in posegi dobavitelja opreme najmanj to, da bomo težave pri peči v kratkem odpravili.

Velik korak v nadaljnjem razvoju Steklarne smo naredili z adaptacijo ali preureditvijo starih proizvodnih prostorov, saj smo vendarle uspeli uresničiti zamisel o tehnološki zaokrožitvi vse naše proizvodnje. To je namreč med temeljnimi pogoji za boljše delo in za boljšo organizacijo proizvodnje. Sedaj je spremljanje celotnega proizvodnega procesa bolj pregledno in lažje obvladljivo, kar bo zanesljivo vplivalo na dvig kakovosti izdelkov in na večje izplene oziroma na večji delež uskladiščene proizvodnje I. kakovostne vrste.

Dokaj dobre izvozne prodajne napovedi – več in kvalitetnejše prodati doma!

Jesenski pogovori s tujimi kupci – od sejma v Frankfurtu prek obiskov vseh najpomembnejših kupcev pri nas v Steklarni do tržnega tedna v ZDA – nam kažejo za prihodnje leto, kar se obsega prodaje tiče, dokaj optimistično napoved. Vzpodbudno je tudi to, da smo različno od kupca do kupca uspeli tam, kjer prodajamo za ameriške dolarje, cene povečati za 4 do 9 odstotkov. Glede na medvalutna razmerja smo zaradi tega, ker določamo cene v ameriških dolarjih, v primerjavi s proizvajalci v Evropi postali konkurennejši. Seveda pa moramo biti pri politiki cen previdni, saj nas lahko višje cene udarijo kot bumerang. Prevelike zaloge takih izdelkov bi namreč lahko proizvajalce v evropskih državah prisililo v občutno znižanje cen. Še vedno je namreč ponudba tovrstnega blaga mnogo večje od povpraševanja. Po svetu je ogromno stekla in to napredaj po vse nižjih cenah. Zato se moramo še bolj prilagajati tržnim trendom ali težnjam, delati bolj disciplinirano – od oblikovanja vzorcev do proizvodnje programov po posameznih naročilih. Doživeli smo že nekaj odpovedi že sklenjenih poslov zaradi zmanjavanja pri dobavnih rokih, a imeli pri tem srečo, da so nam kupci naročili drugo blago.

Zaradi naših povečanih kapacitet in zaradi večjega obsega proizvodnje bomo morali poslej dosti več, kot smo uspevali v preteklosti, prodati tudi na domačem tržišču. Ponujajo se nam nove možnosti in prodajne poti, kot so: prostocarinske prodajalne, prodaja z oprostivitvijo plačevanja prometnega davka, oblikovanja posebnih ponudb za posamezne organizacije združenega

dela oziroma podjetja, katerim lahko služijo naši izdelki za kompletiranje oziroma popestritev njihove ponudbe ali za reklamne namene.

Več skrbi namenjati kadrom in organizaciji!

Da bomo zmogli vse nove in povečane naloge, se bomo morali kadrovske okrepiti in drugače organizirati. V zadnjih nekaj letih se je Steklarna po obsegu proizvodnje in po velikosti objektov in prostorov ter opreme praktično skoraj podvojila, žal pa tega v celoti ni spremljala ustrezna kadrovska politika. Ugotavljamo, da v tej naši specifični proizvodnji s sedanjim sestavom zaposlenih in s sedanjo organizacijo nismo več v celoti kos novim nastalim razmeram... Naj to ne izzveni kot opravičilo, vendar z nekaj novimi delavci, z boljšo porazdelitvijo dela, pooblastil in odgovornosti, z večjo samostojnostjo posameznih oddelkov, neposrednih vodij in izvajalcev lahko vendarle postanemo mnogo bolj učinkoviti. Zato se moramo takoj lotiti urejati kadrovske-organizacijske težave.

čemu v zadnjem času zaradi preoblike dela v zvezi z našo veliko investicijo nismo namenjali dovolj skrbi.

Prav tako bi rad povedal, da si želimo v kolektivu več enotnosti. Zadnje čase je opaziti med nekaterimi posamezniki in nekaterimi oddelki določena trenja, kar prav gotovo slabo vpliva na delovno vzdušje in uspešnost našega dela. Bodočnost te steklarne pa je v enotnosti kolektiva, v slogi in skupnem razvoju. Še posebej sedaj, v teh gospodarsko in družbeno odločilnem času je to zelo pomembno!

Namesto sklepa...

Po zveznih statističnih podatkih je naša delovna organizacija na 181. mestu v SFRJ po skupnem izvozu, na 103. mestu po izvozu na konvertibilno območje in med štiridesetimi najuspešnejšimi delovnimi organizacijami v pokrivanju uvoza z izvozom. Na tem spisku ni ne med steklarji in ne med organizacijami v dejavnosti nekovin boljšega od nas... In ker se tako močno poudarja pomembnost izvoza kot naše prednostne opredelitve, upošte-

vajoč pri tem tudi naše zares dobre poslovne dosežke, pa me moti, da ostaja izvozno gospodarstvo še naprej slabo stimulirano in da se moramo obdati z iskanjem najrazličnejših kanalov, poti in rešitev, če hočemo uresničiti svoj izvozni načrt. To kljub temu, da izvozimo nekajkrat več, kot uvozimo. Očitno je namreč, da bi se morali ta čas veliko več ukvarjati z razvojem in proizvodnjo za izvoz, namesto s stalnim mledovanjem za plačilo zapadlih obveznosti do tujih dobaviteljev ter pri tem trkati na vsa mogoča vrata!

Upam, da bo zdrava gospodarska logika vendarle prišla do polnega izraza in da bo prodrlo spoznanje o tem, kako pomagati izvoznikom. To pa bi že pomenilo, da se izvoznikom obetajo boljše časi... Če pa se to le ne bo zgodilo, potem bomo primorani zmanjšati izvoz in več prodajati doma. Čeprav bi bil to nespameten ukrep s škodljivimi posledicami. Pa vendar nujen in neizbežen, kajti tudi steklarji živimo od dohodka in nas - navsezadnje - nihče ne vprašuje, ali je ta dohodek deviznega ali dinarskega porekla!

JOŽE PELKO

Preureditev in obnovitev starih delovnih prostorov...

Boljše razmere za delo

Tam, kjer se izboljša delovne pogoje, se vzporedno s tem izboljša tudi kakovost dela ter delovno produktivnost, čeprav vemo, da je prav produktivnost dela odvisna še od drugih dejavnikov, kot so na primer dobra organizacija dela in proizvodnje, racionalizacija postopkov, inovacije ipd.

Okrepiljeni s takšnimi argumenti smo se odločili za najracionalnejši izkoristek sproščenih površin v nekdanjih brusilnicah, ki so nastale po preselitvi brusilcev v nove proizvodne prostore...

Smotrno izkoristiti razpoložljive prostore...

Problem smo urejali skupaj z vodilnimi delavci tozgov Dodelava in Kristal, nakar smo naredili načrt prenovitvenih del. Odločili smo se, da preselimo slikarjijo, žigosarno, kontrolo kvalitete, vezalnice kristalina in celotno bibok linijo s popraviljanjem in zatejevanjem robov na steklenih izdelkih. Poleg tega smo preselili v nove prostore tudi označevanje, sedaj pa potekajo dela, ki so nujna za preselitev obrata za vribavanje zamaškov.

Če smo hoteli usposobiti prostore starih brusilnic za nove namene, je bilo treba opraviti večja adaptacijska dela na zgradbi in v njej. Odstraniti je bilo treba brusilne stroje z vso napeljava in z vsemi odvodi, odstraniti oziroma razbiti podstavke brusilnih strojev ter popraviti poškodovane oziroma

pozidati nove predelane stene. Za nove namene proizvodnje je bilo treba preurediti ali kar nanovo napeljati skoraj vse instalacije.

Delo opravljeno, ne da bi zaradi tega trpela proizvodnja

Vsa opisana dela so potekala med normalno proizvodnjo, a je vseeno niso ovirala. Izvajalci prenovitvenih del in delavci v proizvodnji so z razumevanjem prenašali težave, ki so se kazale v slabših delovnih razmerah. In tako so bila dela opravljena do 18. julija, ko je bil dogovorjen rok za preselitev obratov za dodelavo.

Da ne bi bilo zastojev v proizvodnji, je bilo treba vse skupaj narediti v čim krajšem času in to v dela prostih dnevih. V tem času je bilo treba prestaviti celotno bibok linijo in jo takoj po premetitvi usposobiti za proizvodnjo.

Hkrati so preselili še obrat za slikanje steklenih izdelkov; narejeno je bilo skoraj nemoteno in do naslednjega delovnega dne, ko so delavci v dodelavi že delali v novih prostorih.

Pri prestavljanju in razporejanju strojev ter opreme so vzdrževalcem pomagali tudi delavci iz dodelave, kar pomeni, da so v bistvu sami preselili opremo za slikarjijo in rezalnico. Kmalu za tem pa se je preselila še žigosarna.

Pred kratkim se je preselil tudi oddelek za označevanje steklenih izdelkov v nove prostore, ki so večji, svetlejši in ki omogočajo boljše delovne razmere. Sedaj pa se ureja prostore za vribavanje zamaškov, kar naj bi bilo opravljeno do konca septembra.

Za vsa omenjena in še druga nujna prenovitvena dela je bilo poleg veliko opravljenega fizičnega dela vložena še precej denarja. Skupna vrednost adaptacijskih del skupaj s stroški za material in preselitvena dela je dosegla 13 milijonov dinarjev!

Boljše delovne razmere - skrajšane delovne poti!

Z adaptacijskimi deli in s preselitvami smo poleg izboljšanja delovnih raz-

mer precej tudi skrajšali poti notranje-
ga transporta ter iz poprej precej med-
sebojno oddaljenih enot tozda Dodela-
va ustvarili celovito, medsebojno po-
vezano enoto, zaradi česar je sedaj pro-
izvodnja bolj stalna, z manj prekinitva-
mi in na enem mestu. To velja tudi za
označevanje, ki je imelo svoje prostore

prej na dveh mestih.

Vzporedno z vsem opisanim poteka
sedaj tudi montaža novih ter obnova
in ponovna montaža starih brusilnih
strojev v novi brusilnici 4. Zmontirani
so že stroji v prvi in delno drugi ter
tretji brusilni liniji, na katerih se je
proizvodnja že začela. Vse te brusilne

linije pa naj bi bile predane nemoteni
proizvodnji do konca septembra.

Sedaj so v izdelavi tudi načrti za zu-
nanjo ureditev Steklarne. Predvideno
je asfaltiranje dvorišča in tako imeno-
vanih manipulacijskih površin.

MIRAN JUNEŽ

Gotovo vas zanima...?

Kako izračunati nadomestilo osebnega dohodka

Ze nekaj časa je čutiti med širšim krogom zaposlenih nezado-
voljstvo in nezaupanje v obračunavanje nadomestila za osebne
dohodke v času delavčeve nezmožnosti za delo, za delo na drugem
delovnem mestu, za čas odsotnosti z dela v breme drugih
delovnih skupnosti, za čas državnih praznikov in nadomestil za
redne in izredne letne dopuste.

Da bi bilo to bolj razumljivo, poskušam v tem prispevku pojasniti
metodologije obračunavanja teh nadomestil, kakor to delamo v
naši Steklarni!

Zagotavljanje socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom

V Uradnem listu SRS št. 26/83 je
objavljen Samoupravni sporazum o
uresničevanju zdravstvenega varstva,
v Uradnem listu SRS št. 29/85 pa je
objavljena sprememba in dopolnitev
tega samoupravnega sporazuma.

Na osnovi tega sporazuma smo v
Steklarni uskladili samoupravne
splošne akte – pravilnike o delitvi
sredstev za osebne dohodke ter spreje-
li 13 členov (od 60 do 60/n) o nadome-
stilih osebnega dohodka.

Osnova za nadomestilo delavčevaga
osebnega dohodka za čas njegove de-
lovne nezmožnosti je mesečno pov-
prečje, izračunano iz osebnih dohod-
kov, ki jih je delavec dobil za svoje
sprotno (tekoče) in minulo delo po
zaključnem računu v preteklem kole-
darskem letu za tisti čas, ko je delal.
Osnovo izračunamo tako, da ugotovi-
mo izplačani osebni dohodek ter ga
pomnožimo s predpisanim delom v or-
ganizaciji združenega dela oziroma pri
zasebnem delodajalcu v obdobju, za
katerega je treba izplačati nadome-
stilo.

Primer: Delavec je prejel v letu 1985
455.225 dinarjev osebnega dohodka za
1.775 ur dela. Osnova za izplačilo nado-
mestila osebnega dohodka na uro je
255,05 dinarja. Povprečni osebni do-
hodek v tekočem letu (1986) se je povečal

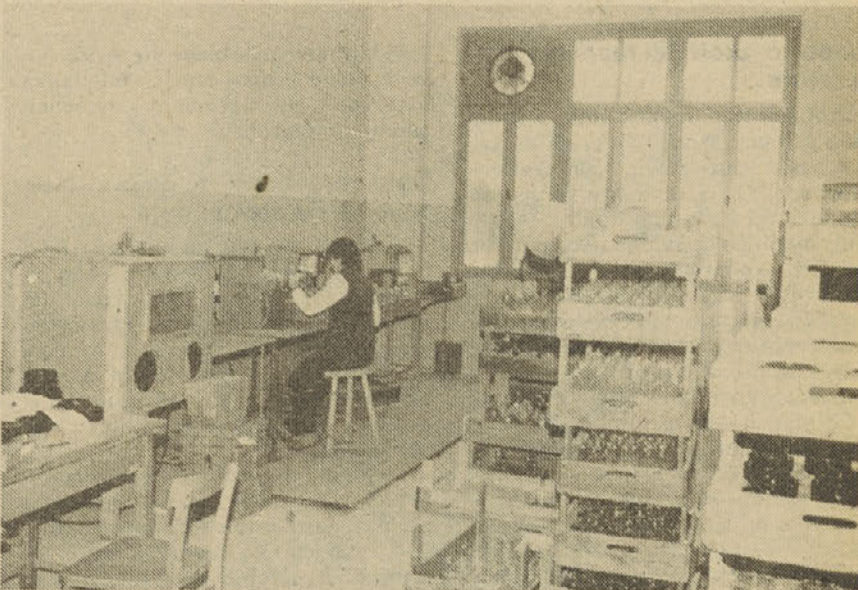
od januarja do junija za 52 odstotkov,
pa je tako osnova za njegovo nadome-
stilo osebnega dohodka zaradi delov-
ne nezmožnosti v juliju (1986): 255,05
din \times 1,52 = 387,70 dinarja na uro. Zato
bi delavec prejel v prvih petnajstih
dneh bolniškega staleža v juliju po
310,15 dinarja za vsako uro staleža kot
nadomestilo osebnega dohodka (ker je
določenih 80% od osnove (torej 80%
od zneska na uro 387,70 dinarja).

Nadomestilo za delo na drugem delovnem mestu – invalidnost III. kategorije

V Steklarni je zaposlenih 79 invali-
dov III. kategorije, ki so upravičeni do
nadomestila osebnega dohodka zaradi
dela na drugem ustreznem delu.

Osnova za odmerni nadomestila za-
radi manjšega osebnega dohodka na
drugem ustreznem delu je osebni do-
hodek, ki ga je zavarovanec – delovni
invalid prejel v koledarskem letu pred
nastankom invalidnosti, v primerja-
vi z osebnim dohodkom, ki ga prejema
za delo na drugem ustreznem delu.
Nadomestilo se odmeri v višini razlike
med osebnim dohodkom, ki ga je za-
varovanec – delovni invalid prejel v
koledarskem letu pred nastankom in-
validnosti in osebnim dohodkom, ki
ga prejme za delo na drugem ustreznem
delu, s tem da se osebni dohodek,

Takšni so novi prostori žigosarne... – foto Z. Novak

ki ga je delovni invalid prejel v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, redno uskladi na leto, za katero se nadomestilo odmerja, in sicer v skladu s povečanjem osebnih dohodkov v tistem tozdu, v katerem je delovni invalid delal ob nastanku invalidnosti, s katerim je bil torej v delovnem razmerju.

Izjema od tako določene uskladitve osebnega dohodka iz koledarskega leta pred nastankom invalidnosti pa je določena s sklepom skupščine republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja (SPIZ), objavljenim v Uradnem listu SRS, št. 30/84. Tega uporabljamo v Steklarni zaradi spremembe analitične ocene delovnih mest in sicer za uskladitev osebnih dohodkov iz koledarskega leta pred nastankom invalidnosti, na leto 1983 za tiste delovne invalide, pri katerih je invalidnost nastala do 31. decembra 1983.

Zato se za odmero nadomestila za čas do 1. 1. 1984 naprej usklajuje osebne dohodke, ki jih je delovni invalid prejel v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, na leto 1983 tako, da so enaki povprečnemu mesečnemu osebnemu dohodku, ki bi ga delovni invalid prejel za delo v polnem delovnem času po zaključnem računu za leto 1983 po osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov, določenih v samoupravnem sporazumu ali drugem splošnem aktu ozda, če bi še delal na svojem prvotnem delovnem mestu.

Pri tem pa je treba upoštevati: delovne rezultate, ki jih je delovni invalid dosegal v koledarskem letu pred nastankom invalidnosti, odstotek povečanja osebnega dohodka iz minule-

ga leta, ki pripada delovnemu invalidu v letu 1983, ter tudi vse v pokojninsko osnovo vštete dodatke, ki bi jih delovni invalid prejemal za svoje delo.

Nadomestilo zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem ustreznem delu se odmeri dokončno enkrat letno po sprejetju zaključnega računa.

Do dokončne odmere nadomestila se zavarovancem med letom izplačuje akontacije ali naplačila. V začetku koledarskega leta je razlika akontacije v višini osebnih dohodkov na delovnem mestu pred nastankom invalidnosti, preračunana na preteklo leto, in osebnim dohodkom, ki ga je delovni invalid prejel na drugem ustreznem delovnem mestu oziroma delu preteklega leta.

Med letom, ob periodičnih obračunih, se akontacije uskladi na podlagi podatkov o povečanju osebnih dohodkov. Akontacije se med letom nanovo določi tudi, če je delovni invalid med letom nanovo razporejen na ustrežno delo ali po spremembah samoupravnih aktov ozdov, na podlagi katerih se spremenijo tudi osebni dohodki delavcev.

Primer: Dokončna odmera nadomestila za leto 1985 in določitev akontacije za leto 1986. Invalidnost je nastala leta 1976.

Zavarovančev povprečni osebni dohodek na mesec bi bil v letu 1983 25.000 dinarjev. Leto pred nastankom invalidnosti je dosegal 104 odstotke povprečnega delovnega normativa in je bila njegova povečana osnova zato 26.520 dinarjev (25.000 din × 1.04). Osebni dohodki so se v tozdu, v katerem je delal delovni invalid pred nastopom invalidnosti, povečali za 65 odstotkov v letu 1984 v primerjavi z osebnimi dohodki v letu 1983 in za 87 odstotkov v letu 1985, če se jih primerja z

osebnimi dohodki v letu 1984. Delovni invalid bi prejel v letu povprečni mesečni osebni dohodek 81.827, če ne bi postal invalid (26.520 din × 1.65 × 1.87 = 81.827 din). V letu 1985 je delovni invalid prejel po 51.757 dinarjev osebnega dohodka na drugem ustreznem delovnem mestu, in ker se delež minulega dela (izražen v odstotkih) v zadnjih treh letih ni spremenil, je dokončna razlika mesečnega zneska – delavčevega nadomestila – 30.070 dinarjev (81.827 din – 51.757 din = 30.070 din). Tako določeni znesek akontacije se izplačuje delovnemu invalidu od 1. 1. 1986 naprej do nove medletne odmere akontacije.

Povračilo nadomestila osebnega dohodka – refundacija

V Uradnem listu SFRJ št. 64/85 je objavljen zakon o vojaški obveznosti. V njegovem 68. členu se glasi prvi odstavek takole: »Naborniku in osebi v rezervni sestavi, ki sta v delovnem razmerju in ki sta bila poklicana v zvezi z izvrševanjem vojaške obveznosti, pripada med izvrševanjem te obveznosti nadomestilo v višini povprečnega mesečnega osebnega dohodka, ki sta ga dosegla v zadnjih treh mesecih pred pozivom.« V istem členu pa je v devetem odstavku zapisano še: »Nadomestila, določena v tem členu, ne pripadajo osebi v rezervni sestavi, ki je poklicana na orožne vaje do 48 ur. Za ta čas ji pripada brezplačna hrana in nastanitev, če trajajo orožne vaje dlje kot osem ur.« In v zadnjem odstavku je dopolnitev devetega odstavka 68. člena, ki se glasi: »Oseba v rezervni sestavi ne more biti poklicana na orožne vaje, ki se izvajajo pod pogoji iz desetega odstavka tega člena, več kot 24 ur v enem letu oziroma 48 ur v dveh letih.«

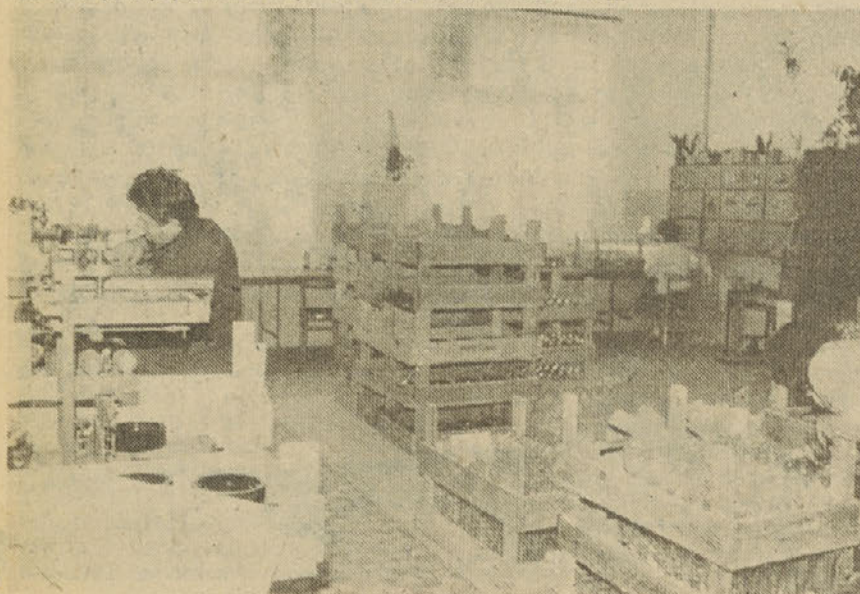
V času 48 ur v dveh letih vojaškemu obvezniku iz rezervne sestave ne pripada nadomestilo osebnega dohodka.

Tudi refundacijo ali povrnitev osebnega dohodka v breme drugih uporabnikov družbenih sredstev (obveznosti na sodišču) se opravi po metodologiji prvega odstavka 68. člena zakona o vojaški obveznosti in prikaže v obračunskem letu pod šifro 26 ali 27.

Nadomestilo osebnega dohodka za čas državnih praznikov

Nadomestilo je prikazano na izplačilnem lističu pod šifro 21. Osnovo se izračuna na podlagi izplačil za delo po času – šifra 01, delo po učinku – šifra 02 in premije za kakovost dela – šifra 41. Tako izračunani znesek se deli s številom ur pod šifro 01 in 02 ter dobljeni znesek pomnoži s številom ur praznika oziroma praznikov. Na tako

Tudi slikarja se je preselila v urejen in svetel prostor! – foto Z. Novak

izračunano nadomestilo se obračuna minulo delo.

V Steklarni opravljajo sodelavci od 1. julija 1985 dela pri elektropeči v štirih izmenah, zato imamo za izračunavanje njihovega nadomestila za praznike posebno metodologijo.

Delavci, ki delajo v štirih izmenah, so opravičeni do nadomestila za vsak praznik oziroma za vse ure, ko so bili za praznik na delu ali so morali delati, pa so bili upravičeno odsotni z dela. Če praznik sovпада na delavčev prost dan, potem kljub delu v štirih izmenah nima pravice do nadomestila za praznik.

Delavcem, ki ne delajo v štirih izmenah, pa se izračunava nadomestilo osebne dohodka za državne prazni-

ke po navedeni metodologiji, s tem da se 1. in 2. januar, 1. in 2. maj ter 29. in 30. november prenaša praznik, če je leta v nedeljo, na prvi naslednji delovni dan, medtem ko se 4. julij in republiške praznike prenaša na delovne dneve.

Nadomestilo za redne in izredne letne dopuste

Izplačilo tega nadomestila je prikazano pod šifro 22 in 24. Osnova za izplačilo nadomestila za letni dopust in izredni dopust je višina povprečnega osebnega dohodka, doseženega v zadnjih treh mesecih pred nastopom dopusta.

Od 1. 9. 1985 se opravlja na podlagi sklepa delavskih svetov tozdv in de-

lovnih skupnosti skupnih služb revalorizacijo ali preračunavanje osnove za redne in izredne letne dopuste na vrednost povprečnega v tekočem, trajajočem mesecu. To pomeni, da se dopust obračunava po mesečni vrednosti točke, enako kot redni osebni dohodek.

Namen tega prispevka je, da bi bil sodelavcem v bodoče objb dn nadomestil bolj razumljiv in da bi si jih vsak znal izračunati. Žal zaradi omejenosti s prostorom obsežnejšega zapisa ni bilo mogoče pripraviti. Če pa si kdo želi še podrobnejših pojasnil, naj pride v oddelek za obračun osebnih dohodkov ali v računovodstvo!

IVAN KORAŽIJA

Spet nekaj inovacij

Novi denarni prihranki

Od našega zadnjega pisanja v »Steklarju« do nastanka tega sestavka je prispelo na naslov komisije za inventivno dejavnost sedem novih inovacijskih prijav. Komisija je štiri potrdila in jih ocenila za koristne predloge, medtem ko so preostali trije predlogi v proučevanju, predvsem preverjanju in dokazovanju gospodarske koristnosti... Na prvi pogled predloženi inovacijski predlogi niso nekaj spektakularnega, toda njihovih finančnih učinkov nikakor ne smemo zanemariti!

Kar je zlasti razveseljivo, je spoznanje nove kvalitete pri snovanju inovacij. Pojavlja se vse več soavtorjev, je pa celo nekaj primerov združevanja znanja ter izkušenj pri uresničevanju koristnih predlogov. Tako velja pohvaliti skupini cizelerjev in kovinostrugarjev pri praktičnem uvajanju inovacij. In še večji napredek te dejavnosti si obetamo z vključevanjem vodilnih delavcev tozdv, saj bi s takšnim medsebojnim sodelovanjem lahko prešli v višjo obliko inovacijskega udejstvovanja – v ustanovitev inovacijskih krožkov v tozdih.

Še nekaj je značilno za našo inovacijsko dejavnost! Da je večina predlagateljev, katerih predloge je komisija do sedaj obravnavala, iz neposredne proizvodnje. Predlagajo torej kvalificirani delavci. In njihovi predlogi se nanašajo na izboljšanje priprav ter orodij ali pa pomenijo predelavo obstoječih strojev za nove zahtevne proizvodne programe, pri čemer si avtorji pomagajo z manjšimi inovacijami.

V nadaljevanju predstavljam tiste inovacije, ki jih je komisija že potrdila in ki dajejo največje finančne učinke...

Uvedba rezalnih diamantnih plošč pri brusilnih strojih – avtor Alojz Sekirnik

Med zadnjimi obravnavanimi predlogi ima Sekirnikov predlog še največ inovacijskih sestavin... Vemo, da so

brusilni stroji v svoji originalni izvedbi namenjeni le brušenju steklenih izdelkov. S prilagoditvijo rezalnih diamantnih plošč na te stroje pa je uspelo predlagatelju razširiti njihovo namembnost, saj jih je sedaj mogoče uporabljati tudi za izrezovanje steklenih površin in za žaganje določenih sortimentov.

Sekirnikovo inovacijo je narekovala nuja, ko je bilo na vsak način treba odpraviti ozko grlo v proizvodnji programa za našega ameriškega kupca Mikaso. Mišljene so sklede Lotus z globokimi izrezi na zgornjem robu...

Da bi si mogli boljše predstaviti, kakšen je obseg takih del, naj pripiše-

Zaokrožena linija Dodelave v novih prostorih stare brusilnice – foto Z. Novak

mo podatek, da je bilo samo za meseca julij in avgust naročenih kakšnih 4.100 kosov 10" in 9" (colskih) skled iz tega programa.

Pred uvedbo Sekirnikove inovacije so poskušali skleda Lotus izrezovati na diamantni krožni žagi v grobi brusilnici, vendar so imeli pri tem skoraj nepremostljive težave zaradi konstrukcije te žage. Delo je napredovalo prepočasi in to ob velikem lomu steklenih izdelkov. Samo s prenašanjem izdelkov sta imela polno delo kar dva delavca. In diamantno krožno žago je bilo mogoče uporabljati samo v nočni izmeni ali v dela prostih dnevih, ko so bili ta stroj in delavci, ki stroj upravljajo, brez dela v zvezi z rezanjem običajnega sortimenta izdelkov.

Ker je Sekirnikova inovacija v rabi približno eno leto, smo se z njo izognili sicer nujnemu strošku 1.710.926 dinarjev.

Predelava vodil za brusilne glave na stroju ASPA-20 — avtor Edvard Jagodič

Ta inovacija je nastala pri predelavi vodil za odpiranje in zapiranje brusilnih glav na avtomatskem rezalnem in brusilnem stroju ASPA-20.

Ugotovili smo, da je Jagodičeva inovacija učinkovita le pri proizvodnji

kristalnih kelihov... V juniju je bilo na omenjenem stroju v 21 dneh obrušeni 58.386 kelihov. Povprečna cena kelih je po izstopu iz proizvodne linije pri elektropeči 440 dinarjev. Po zelo strogem kriteriju je bilo ugotovljeno, da se je zaradi inovacije v delovni izmeni zmanjšal izpad kot posledica lomov za 50 kelihov.

Ker je inovacija v rabi pol leta, smo izračunali za ta čas prihranek 6.300 kelihov po 440 dinarjev za kos, kar je 2.772.000 dinarjev.

Zaradi visoke cene izdelkov pri elektropeči bi moral spodbujati in pridobivati za inovacijsko dejavnost vse posluževalce in vzdrževalce strojev, saj bi z zmanjšanjem izmeta zaradi napak stekla in loma lahko še veliko prihranili.

Naprava za vpenjanje modelov — avtorji Martin Janžek, Ivan Juršič in Zvonko Špilak

Ta inovacija je ena med tistimi, s katerimi so predlagatelji poskušali in uspeli nadomestiti drage storitve zunanjih izvajalcev s cenejšimi domačimi.

V tozdu Alatnica delovne organizacije Straža smo naročili obdelavo dveh jeklenih jeder in dveh litoželeznih obrobov za stikalnico Walter. Ker so

nam izdelovalci zaračunali za dva kompleta 207.500 dinarjev, so se naši inovatorji zamislili in naredili vpenjalno napravo, ki je poenostavila in skrajšala izdelavni čas ter s tem pocenila izdelovanje modelov, jeklenih jeder ter drugega. S predlagano izboljšavo so uspeli prilagoditi naše strožnice izdelavi zahtevnih jeklenih izdelkov ter v enem letu prihranili pri izdelavnih stroških 2.436.687 dinarjev, pravijo pa, da bi lahko prihranili še precej več, če bi naše delavnice opremili z brusilnim in rezkalnim strojev.

Naj za konec tega zapisa pripišem še nekaj! Vse našete inovatorje moramo podpreti v njihovih prizadevanjih in jih nagraditi, zato predlagamo svojim delegatom v organih samoupravljanja, naj potrdijo izračunane nagrade, ko jih bodo predlagale podkomisije po veljavnem pravilniku o inventivni dejavnosti. To bo približno 10 odstotkov od vrednosti inovacijskega prihranka ali prispevka. Samo z izdatnim spodbujanjem in nagrajevanjem inventivne dejavnosti v Steklarni si lahko obetamo nove prihranke in pocenitve v proizvodnji ter s tem večji dohodek.

PETER RASPOTNIK,
predsednik komisije
za inventivno dejavnost

Pomembna ugotovitev...

Neugodna regionalna struktura našega izvoza

Organizacije združenega dela, ki pretežni del svoje proizvodnje izvažajo — tudi naša steklarna je med njimi, nikakor ne bi smela zanemarjati regionalne strukture ali sestave svojega izvoza.

Pod pojmom regionalna struktura izvoza razumemo, preprosto povedano, seštevek vrednosti izvoza, ki ga organizacija združenega dela ustvarja na tržiščih različnih tujih držav. Nikakor namreč ni vseeno, če se izvažajo v dežele s centralno-planskim sistemom (SEV) ali v dežele z razvitim tržnim gospodarstvom (EGS, ZDA, Japonska ipd.). V sedanjih zapletenih mednarodnih gospodarskih odnosih pa tudi ni vseeno, v katero izmed dežel s tržnim gospodarstvom izvažajo organizacija združenega dela...

7 Steklarna je začela izvažati svoje izdelke že kmalu po drugi svetovni vojni. Do leta 1968 je izvoz naraščal sicer vztrajno, a bolj počasi, vrednostna ekspanzija našega izvoza pa se je začela nekje leta 1968, ko smo izvozili za 1.021.602 ameriških dolarjev blaga. Potem so sledila leta hitrega naraščanja izvoza, ki je lani že dosegel vrednost 9.480.802 ameriška dolarja. Hkrati z

vrednostno ekspanzijo izvoza pa se je spreminjala tudi njegova regionalna struktura, kakor je razvidno iz tabele

Po prvih šestih mesecih letošnjega leta je regionalna struktura našega izvoza takole: ZDA 74,7%, ZRN 5,47%, Italija 11,86% in ostale dežele 7,97%.

V letih 1968–1973 je Steklarna največ izvažala na tržišče ZRN; delež izvoza v to zahodnoevropsko državo se

je v teh letih gibal nad 50%. Šlo je v glavnem za izvoz dveh kategorij stekla — svinčenega gladkega stekla in kristalina, namenjenega v glavnem za nadaljnjo predelavo, nekaj pa tudi za samega potrošnika. Že leta 1974 pa je očitno naraščanje deleža izvoza v ZDA, ki je na primer leta 1983 znašal kar 81,4% vsega izvoza.

Takšno regionalno prestrukturiranje ali prerazporejanje izvoza je nastopilo zaradi več vzrokov. V ZRN so se skokovito začeli razvijati strojni proizvajalci stekla, ki se sprva sicer s kvaliteto niso mogli primerjati z ročnimi izdelovalci, vendar pa so sčasoma svojo kakovost dvignili in postali zelo konkurenčni. Steklarna pa je zaradi ročnega načina proizvodnje postala za tekmovanje z novo proizvodnjo predraga in s tem seveda tudi manj konkurenčna... Med vzroki pa je tudi to, da ZDA praktično nimajo svoje ste-

STEKLAR

Tabela 1: Regionalna struktura deležev izvoza Steklarne »Boris Kidrič« za obdobje od leta 1968 do 1986 (v ZDA dolarjih - v %)

Leto	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976
Izvoz v \$	1.021.602	1.354.922	1.399.826	1.419.704	1.806.237	2.654.237	2.622.803	3.198.816	3.634.333
ZDA	21,8	23,0	36,0	44,2	33,2	26,8	40,5	43,5	63,6
ZRN	55,7	53,9	50,8	50,3	62,7	60,4	47,9	31,4	24,8
Avstrija	1,4	2,7	1,6	0,3	-	3,5	5,8	4,2	4,5
Kanada	5,4	5,9	5,4	2,7	0,1	0,8	0,3	-	1,3
Švedska	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3
Japonska	-	-	-	-	-	-	0,4	0,8	0,2
Španija	-	-	-	0,8	-	-	-	-	0,1
Velika Britanija	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Italija	11,3	12,6	5,6	0,9	3,2	5,5	3,2	0,7	0,4
Avstralija	-	-	-	-	-	1,1	1,5	-	0,7
Grčija	1,4	0,9	0,2	0,6	0,7	1,8	0,3	0,4	0,5
Švica	0,6	0,4	0,2	0,2	-	-	-	-	-
Francija	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Nizozemska	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ostale države	0,3	0,2	0,1	-	-	0,1	-	19,0	59

Leto	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Izvoz v \$	3.977.016	4.943.224	5.970.981	7.003.989	7.531.266	6.515.093	6.324.715	8.037.979	9.480.802
ZDA	56,0	65,2	66,7	75,8	75,5	77,0	81,4	80,4	70,8
ZRN	17,7	17,5	16,1	16,7	4,6	3,6	4,7	6,7	6,6
Avstrija	16,4	6,6	7,9	1,0	5,1	4,8	2,7	-	-
Kanada	3,7	3,6	3,1	4,6	4,9	2,2	3,4	-	-
Švedska	1,8	3,2	0,6	1,1	0,8	1,1	1,1	2,0	3,4
Japonska	1,0	1,2	1,6	1,5	1,8	2,2	0,5	1,7	-
Španija	0,7	0,8	0,7	-	0,6	1,0	0,1	0,2	-
Velika Britanija	0,5	0,8	0,9	0,7	-	-	-	1,1	8,1
Italija	0,4	0,7	1,1	2,3	0,1	0,7	0,8	2,5	6,2
Avstralija	0,8	0,1	1,0	1,0	4,0	3,7	0,9	0,8	1,4
Grčija	0,6	0,3	0,3	0,2	-	-	-	-	-
Švica	-	-	-	-	1,3	2,9	2,5	1,0	0,7
Francija	-	-	-	-	-	-	1,0	1,0	0,4
Nizozemska	-	-	-	-	-	-	1,0	1,0	0,4
ostale države	0,4	-	-	1,1	1,3	0,8	0,1	0,3	0,3

klarske industrije, ima pa to tržišče izredno veliko absorpcijsko ali sprejemno sposobnost zaradi velikega števila prebivalcev s povprečno največjo ali eno med največjimi kupnimi močmi na svetu.

Seveda velika navezanost na samo eno tržišče v tujini praviloma ni ugodna. Morebitnega izpada izvoza na takem tržišču namreč ni mogoče v kratkem času nadomestiti z izvozom drugam!

Ima pa velika odvisnost od tržišča ZDA še eno slabo stran... Že v uvodu v ta sestanek sem poudaril, da ni vseeno, v katero izmed gospodarsko razvitih držav s konvertibilnimi valutami izvažati. Vemo namreč, da dinar ni konvertibilna valuta in da zato cene naših izdelkov določamo v valuti države, v katero izvažamo. Se pravi, da je kar 74,7% naših cen v izvozu izraženih v ameriških dolarjih. Prav ta dolar pa je v primerjavi z ostalimi konvertibilnimi valutami zadnje čase močno izgubil na vrednosti (razmerje med ZDA dolarjem in DM je bilo še pred lanskim letom 1:3 in celo večje, sedaj pa je komaj 1:3!

Takšno gibanje valutnih razmerij je

za Steklarno zelo neugodno predvsem zaradi dveh razlogov:

- Steklarna izvažata pretežno v zahodnoevropske države, zvečine v ZDA.

- Notranja gospodarska politika s svojimi ukrepi ni storila dovolj, da bi s prilagajanjem dinarjevega tečaja v primerjavi z ostalimi valutami omilila omenjena neugodna razmerja. Vemo, da so v enem letu tečaji zahodnoevropskih valut narasli za 80% in celo več, dolarjev tečaj pa se je v istem času povečal za kakšnih 35%. Seveda pa ne smemo pozabiti vpliva inflacijske stopnje, ki je letos že približno 100 odstotov.

Očitno je torej, da sedanja regionalna struktura ali sestava našega izvoza ni ustrezna. Vendar kljub temu ne kaže obupati. Vrednost dolarja namreč ne more padati v nedogled, pa tudi državni organi bodo enkrat le morali od obljub, da je treba izvoznike stimulirati ali spodbujati za njihovo delo, preiti k dejanjem... Po drugi strani pa je tudi res, da takšen položaj povečuje našo konkurenčnost v primerjavi z zahodnoevropskimi proizvajalci in nam

daje več prostora pri določanju dolarških cen.

DARKO BORŠIČ

Mojster Stanko Grahovar vleče tanek kelihov pecejl po novem delovnem načinu... - foto Z. Novak

V javni razpravi...

Delovni koledar za leto 1987

Še nekaj mesecev nas loči od konca tega leta, pa smo vendarle začeli razmišljati o naslednjem letu ter zato pripravili predlog delovnega koledarja za leto 1987

Prav tako kot smo planirali za leto, načrtujemo tudi za leto 1987 sklad delovnega časa 2191 delovnih ur, pri čemer bo rednih delovnih dni 266, med njimi 13 delovnih in plačanih sobot. Državnih praznikov bo enako kot letos, to je 9.

V mesecih: januar, februar, april in november predlagamo po dve delovni

soboti, za soboto, 11. aprila, pa načrtujemo solidarnostni delovni dan, medtem ko naj bi v soboto, 14. novembra nadomestili zadnji delovni dan v letu 1987, to je 31. december.

Delovne sobote smo poskušali razporediti tako, da bi bil sklad delovnega časa in delovnih ur, ki se jih obračunava za naše osebne dohodke, razpore-

jen v vseh mesecih približno enakomerno in brez prevelikih nihanj.

Priporočamo vsem sodelavcem, naj predlagani delovni koledar za leto 1987 skrbno pregledajo ter povedo svoje morebitne pripombe svojim vodjem.

Delovni koledar z leto 1987 moramo sprejeti na delavskem svetu v oktobru, če želimo, da ga dobimo pravočasno natisnjena!

DANI BRCKO

Predlog delovnega koledarja za leto 1987

Meseci	Število delovnih dni brez sobot	Število delovnih (sobot)	Število praznikov	Število ur		Skupaj plačanih ur
				delovnih	prazničnih	
Januar	20	2 (10. 1. in 17. 1.)	2	176	14	190
Februar	20	2 (7. 2. in 14. 2.)	—	176	—	176
Marec	22	1 (7. 3.)	—	184	—	184
April	21	2 ¹ (4. 4. in 11. 4.)	1	176 (7)	7	183
Maj	20	1 (9. 5.)	2	168	14	182
Junij	22	1 (6. 6.)	—	184	—	184
Julij	22	—	2	176	14	190
Avgust	21	1 (1. 8.)	—	176	—	176
September	22	—	—	176	—	176
Oktober	22	1 (3. 10.)	—	184	—	184
November	20	2 ² (7. 11. in 14. 11.)	1	176	7	183
December	21	1 (5. 12.)	1	176	7	183
Skupaj	253	14	9	2128 + 7	63	2191

¹ Solidarnostni delovni dan

² Nadomeščanje starega leta

Letos na celjskem sejmu...

Predstavljeni tudi steklarski poklici

O 19. obrtnem sejmu v Celju je bilo že veliko napisanega in povedanega. Zato rajši pišem samo o eni izmed njegovih zanimivosti — o obrtniški ulici.

Kaj je novega v tej ulici? Predvsem, kar je bilo takoj mogoče opaziti: mnogo mladih obrazov srednješolcev. Ti so pridno in z delom prikazovali svoje poklice.

Verjetno je usmerjeno izobraževanje v okorelem sistemu poučevanja zaoralo novo ledino... Tako je letos bilo vse težišče organizacije učenja postavljeno na srednje šole, ki si s svojimi usmeritvami vendarle prizadevajo, da bi skoraj že pozabljeni poklicni spet

dobili primerno veljavo.

To pot so se predstavili mladi finomehaniki, orodjarji, steklopihalci, brusilci stekla, puškarji, strugarji, seriserji TV sprejemnikov, elektroniki, previjalci elektromotorjev, rezbarji, čevljarji, avtoelektrikarji, aytomehani-

ki, tekstilno-obrtni konfeksionarji ter izdelovalci glasbil.

Seveda je še veliko poklicev, ki letos niso imeli prostora za predstavitev!

Zakaj so nekatere smeri naštetih dejavnosti že skoraj izumrle, je več vzrokov. Mednje sodijo vsekakor:

- povojno gledanje na obrt kot privatništvo;
- močan razmah industrije in avtomatizacije;
- uvoženi izdelki, ki so konkurirali domačim proizvodom;

- stihijsko načrtovanje in kadrovanje v poklice;

- podcenjevanje dela in obrtniških poklicev.

Vsi naštetih poklici so vezani na ročne spretnosti, tradicijo in izkušnje, zato je prav iz vrst obrtnikov prišlo največ pripomb na račun praktičnega dela pri izpolnjevanju kadrov. Za sko-

raj polovico zmanjšan praktični pouk je osiromašil praktično znanje in usposobljenost učencev.

V industriji poskušajo to na nek način nadomeščati s šestmesečnim priučevanjem.

V Steklarski šoli imamo sedaj tri učence z obrtniško štipendijo; seveda za smer steklo! Daleč pa smo še od

smeri, ki bi bila tudi zelo primerna. To je srebritev stekla, delo z ravnim steklom, izdelovanje vitražnih oken, pekskanje stekla itn.

Glede na to, da se tudi miselnost in odnos do dela in obrtniških poklicev izboljšuje, pričakujemo napredek tudi v ozki steklarski specializaciji.

REMI KOČICA

7. srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu na Rogli

Uveljavljajo se nove informacijske možnosti

Na Rogli se nas je zbralo 25. in 26. septembra kakšnih 230 novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu na svojem tradicionalnem, že sedmem strokovnem srečanju. V štirih tematskih sklopih smo obravnavali nekatera pomembna vprašanja o nadaljnjem uveljavljanju sodobnih spoznanj informacijske in komunikološke prakse v združenem delu. Pogovarjali smo se s predsednikoma centralnega komiteja ZKS Milanom Kučanom in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Mihom Ravnikom. Na skupščini sekcije novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu, ki deluje pri Društvu novinarjev Slovenije, pa smo sprejeli nov delovni program ter izvolili za predsednika njenega izvršnega odbora novinarja in publicista Jarota Novaka iz sozda Mercator-KIT.

Pisec tega sestavka je pričakoval, da se bo srečanja udeležil tudi urednik glasila »Steklar«. Ker pa je bil zadržan, namesto njega prenaša med rogaške steklarje nekatere ugotovitve in nekatere priporočila, ki so jih izrekli na Rogli!

Kako izboljšati kulturo pisnega sporočanja?

V prvem tematskem sklopu o vdiranju suhoparnega in birokratskega stila poročanja v pisne oblike obveščanja smo slišali, da gospodarska in družbena kriza dobiva svoje odsvite tudi v jeziku sporočanja. Vse manj je besedil, v katerih pisci imenujejo predmete in dejanja s pravimi besedami. Vse bolj se zatekamo v suhoparen, papirnat, birokratski besednjak, z dolgimi besednimi in stavčnimi konstrukcijami, v katerih poskušamo stvarjem dati izumetničena, nepristna poimenovanja. Če se le da, ne rečemo bobu bob, ampak, na primer, zelena rastlina, ki sodi med stročnice in ki ima fižolu podobne, a veliko večje plodove...

Da bi le naredili konec vsemu naštetemu, so se udeleženci zavzeli, naj bi spet v naše programe osnovnošolskega in usmerjenega izobraževanja

več časa za slovenski jezik. Vse kadre, ki se ukvarjajo z javnim nastopanjem ali ki pišejo pisna poročila, sporočila, analize ipd., bi morali pritegniti v ustrezne oblike funkcionalnega usposabljanja ob delu, katerih cilj bi moral

biti, da se naučijo jasno, jedrnat, razumljivo in zanimivo pripovedovati oziroma pisati. Določena najmanjša raven teh znanj bi morala postati tudi pogoj za zasedbo delovnih mest, ki zahtevajo javno nastopanje in pisno poročanje. Mišljeni so ne samo vodilni in vodstveni delavci, strokovnjaki v različnih službah ampak tudi politiki, člani organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij, ki prevzemajo voditeljske funkcije – predsedniške in podobne! Pa tudi tajniki organov samoupravljanja, zapisnikarji in poročevalci v procesih samoupravnega sporazumevanja, dogovarjanja in odločanja!

Kako premostiti nepovezanost?

Na vprašanje, kako povezati v ozid delo računalničarjev in organizatorjev

Predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan in republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Miha Ravnik sta na Rogli odgovarjala na vprašanja novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu

obveščanja, nismo dobili povsem uporabnega odgovora, kajti v Sloveniji organizatorji srečanja niso mogli odkriti organizacije združenega dela, v kateri bi računalničarji razvili tak računalniški program, za katerega bi zajemali dnevno, tedensko in mesečno tiste podatke, ki dejansko kažejo, kako ozd posluje in gospodari, na osnovi katerih bi organizatorji obveščanja sproti – dnevno in tedensko – sodelavce o vsem tem seznanjali z razumljivimi, nazornimi, kratkimi in zlasti mobilizacijskimi informacijami.

Videli pa smo primer dokaj obetavnega informacijskega sistema za obveščanje delavcev, ki ga uvajata Gorenje – Titovo Velenje in center Delavske enotnosti za razvijanje obveščanja v združenem delu. To je kombinacija računalniško obdelanih podatkov, ki jih informacijska služba prevaja v informacije in le-te v pisni obliki po teletestu prikazuje na TV zaslonih delavcem v obratih in prostorih za družbeno prehrano, pisna sporočila, podkrepjena z grafičnimi prikazi, pa dokumentirajo videoprojekcije ali projekcije, posnete s televizijsko kamero zaprtega televizijskega kroga.

Vse srečanje na Rogli so organizatorji spremljali s takšnim informacijskim sistemom. Medtem ko je nek govornik razvijal svoje misli, je televizijska kamera to njegovo nastopanje prenašala na televizijske zaslone v dvorani in na veliko projekcijsko platno, po teletekstnem uredniškem terminalu pa so take prikaze bogatili z ustreznimi napisi. Na primer, kdo govori, iz katerega ozda je, kakšna je njegova delovna zadolžitev ipd. Karkoli zlasti pomembnega je povedal, se je nekaj sekund potem pokazalo na zaslonih. In, kakorkoli je pokazal, da bi podkrepil svojo pripoved, je s snemanjem televizijska kamera prenašala na zaslo-

ne... Bil je to zares multimedijiški način podpiranja sicer klasične oblike javnega nastopanja – pripovedi in predavanja!

Kako normativno uskladiti obveščanje delavcev z zakonom o javnem obveščanju in z zakonom o družbenem sistemu informiranja?

Precej mesecev je že preteklo, odkar sta uveljavljena dva pomembna sistemska zakona, ki posegata na področje obveščanja. To sta zakon o javnem obveščanju in zakon o družbenem sistemu informiranja. Prvi določa, kako z javnimi občili zagotavljati demokratičnost informiranja in spoštovati z ustavo zajamčene človekove pravice in dolžnosti na tem področju. Drugi zakon pa nerekuje vsakemu ozdu in vsem drugim organizacijam, da vse svoje informacijske podsisteme povežejo v smiselno in racionalno celoto.

Na srečanju smo slišali, kako bi kazalo urediti področje medsebojnega obveščanja v združenem delu, da bi bilo to kar najbolj demokratično, podružbljeno in v funkciji delavčevega gospodarjenja in upravljanja z družbenimi sredstvi za delo. Kaže, da bo večji del ozdov izbral tako samoupravno rešitev, po kateri bo za uresničevanje sprejete informacijske politike, o čemer odločajo delavci s sprejemanjem vsakoletnega plana ozda za naslednje leto, poseben kolektivni izvršilni organ – odbor za obveščanje. Njegova naloga bo predvsem, predlagati informacijsko-komunikacijske akcije v ozdu, voditi nadzor nad njihovim vodenjem, posredovati, kadar bi se kaj pri tem zatikalo, in nadzirati smotrnost uporabe denarja za obveščanje.

Kako zagotavljati delavcem informacije?

V četrtem tematskem sklopu smo razpravljali o tem, kako sodelavcem zagotavljati zares tiste informacije, ki jim sporočajo, kako učinkovito njihov ozd posluje in kaj vse je treba storiti za uspešno gospodarjenje. To so torej informacije, ki delavce usposabljaajo za delo, umno gospodarjenje in odgovorno odločanje.

Slišali smo že nič kolikokrat ugotovljeno spoznanje, da dobri voditelji razumevajo svojo vlogo v povezovanju z delitvijo dela in pooblastil porazdeljenih nalog v smiselno in racionalno celoto. Da so torej zlasti povezovalci in usklajevalci dela sodelavcev. In slišali smo tudi, prav tolikokrat ugotovljeno spoznanje, da slabi voditelji ne prenašajo pooblastil in pristojnosti za to na sodelavce, ker hočejo »držati vse niti v svojih rokah« in o vsem sami odločati. Zato sodelavcev ne informirajo o bistvenem; sporočajo jim le tisto in toliko, kolikor jim omogoča, da opravljajo svoje delo, ne zadošča pa jim to za nujno inventivnost, ustvarjalnost, konstruktivnost. In zato, ker premalo vedo, ostajajo odvisni od predpostavljanih, »sodelujejo« le navidezno, in da bi kaznovali svoje predpostavljene, tudi oni navzgor ne povedo oziroma sporočajo bistveno, ampak le obrobno.

Ugotovili smo, da bo treba bistveno razširiti in poglobiti komunikacijsko kulturo vseh delavcev v združenem delu in da kakršno koli zapiranje ali blokiranje informacijskih tokov zmanjšuje sposobnost celotne organizacije, da se prilagaja notranjim razmeram in razmeram zunaj nje, kaj šele, da bi bila sposobna, notranje in zunanje razmere prirejati svojim potrebam.

Kaj pa sta povedala oba predsednika?

Oba gosta srečanja – predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan in predsednik republiškega sveta ZSS sta v svojih odgovorih na naša vprašanja zelo odkrito predstavila nekatere vzroke za našo sedanjo družbeno in politično krizo. In ker smo se na Rogli sestali novinarji in organizatorji obveščanja, smo se pogovarjali zlasti o tem, kaj mi lahko pripomremo, da bi to krizo čim prej omilili in navsezadnje tudi odpravili...

Oba govornika sta močno podčrtala odgovornost virov informacij za njihovo vsebino in pravočasno dostopnost. Ustava in zakon o združenem delu zelo jasno določajo, da so nosilci javnih funkcij – tudi vsi delavci s posebnimi pooblastili in vodje strokovnih služb – dolžni obveščati svoje kolektive o vsem, kar je za kolektiv pomembno in kar pomeni njihovo delo kot vir podat-

Kakšnih 230 novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu se je zbralo na svojem 7. strokovnem srečanju na Rogli

kov oziroma informacij. Enako odločno pa sta poudarila tudi odgovornost novinarjev in organizatorjev obveščanja, ki morajo od virov informacij zahtevati tiste podatke, ki zadeve in stvari predstavljajo v resnični luči, take dobljene podatke pa morajo znati oblikovati v takšne informacije, ki uporabnikom predstavljajo stvari, kakršne v resnici so. In to na razumljiv, njim dojemljiv način. Novinarji so povezovalci virov informacij z njihovimi uporabniki. In viri informacij ter novinarji opravljajo svoje delo kot družbenopolitično delo za uporabnike – združene samoupravjalce.

Kdaj naslednje srečanje?

Naslednje srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu bo spet čez dve leti. Njegova vsebina bo prilagojena takratnemu času in takratnim gospodarskim ter družbenim razmeram. Zanesljivo pa je, da bo srečanje tam, kjer bodo za njegovo pripravo in izvedbo ponudili najboljše pogoje. Rogla oziroma RTC Unior je sicer obetaven turistični objekt, toda njegovi sedanjí prostori in večji del osebja – razen redkih izjem – za kongresni turizem ne ustrezajo. Ni primerne vsaka dvorana za intenzivno stro-

kovno delo 200 in več ljudi. In ni dovolj za prijetno počutje prijazen nasmehek nekaj turističnih in gostinskih delavcev, če preostali člani takega kolektiva opravljajo svoje delo nezainteresirano, kot nekakšno nujno zlo.

To na koncu sem zapisal, ker sem kot eden izmed organizatorjev pristal, naj bo srečanje na Rogli, četudi sem zaradi dobrih izkušenj predlagal, naj bo to rajši v Rogaški Slatini.

Naj bo 8. srečanje v vašem, steklarskem kraju Rogaški, za to se bom zanesljivo zavzemal!
DUŠAN REBOLJ

Kadrovske zanimivosti

V juliju 2027 in v avgustu 2037 delavcev

V juliju je bilo zaposlenih v Steklarni 2027 delavcev, v avgustu pa se je njihovo število povečalo na 2037. V teh dveh mesecih je prišlo med nas 37 novih delavcev, zapustilo pa nas jih je v istem obdobju 11. V avgustu je bilo zaposlenih v posameznih tozdih naslednje število delavcev: v tozdu Osnovna izdelava 547, v tozdu Dodelava 194, v tozdu Kristal 555, v tozdu Dekor 209, v tozdu Servisne dejavnosti 89, v tozdu Delavska restavracija 29, v tozdu Naše staklo 12, v tozdu Dalmacijakristal 103, v tozdu Tehnokristal 79 in v Delovni skupnosti skupnih služb 220.

Prišli v juliju

V juliju je prišlo med nas 22 novih sodelavcev in sicer: v tozdu Osnovna izdelava za krogličarja: Vinko Stuhne; za odnašalce: Vinko Bukšek, Damir Cigrovski, Branko Debeljak, Rafko Fideršek, Milenko Ilijaš, Marjan Kunštek, Mijo Lamešič, Ivan Miklaužič in Mirko Pernjak; v tozdu Kristal za brisalke stekla: Nevenka Dragojevič, Marija Esih, Snježana Flegar, Biserka Guntner, Albina Metlič, Marija Pracač, Nadica Rebič in Jela Toman; za pripravnika II. stopnje Bojan Mesarič in Andrejka Sovinc; v tozdu Dekor za brusilca II. delovnega področja Drago Mramor in za brusilca III. delovnega področja Boris Ceraj.

Prišli v avgustu

V avgustu je prišlo med nas 15 novih sodelavcev in sicer: v tozdu Osnovna izdelava za odnašalca Vinko Murk in Stanislav Vodušek ter za pomočnika strojnika Martin Šket; v tozdu Dodelava za brisalke stekla Katarina Čuček in Renata Petek; v tozdu Kristal za brisalke stekla Elizabeta Drogenik in Bernarda Podhraški ter za steklobrusilko I Milena Polajžer; v tozdu Dekor za bri-

salko stekla Klavdija Meglič, za brusilca I. delovnega področja Martin Plevnik, za brusilca II. delovnega področja Albin Prešiček in Marjan Romih; v Delovno skupnost skupnih služb za skladiščnika delavca Miro Bosnar in Mirjana Vešligaj ter za vodjo stalne inventure Milan Horvat.

Vsem novim sodelavcem želimo, da bi bili kar najbolj zadovoljni s svojim delom in delovno uspešni ter da bi se prijetno počutili v našem steklarskem kolektivu!

Odšli v juliju

V juliju so nas zapustili 4 sodelavci in sicer iz tozda Osnovna izdelava odnašalec Anton Korez zaradi izključitve; iz tozda Kristal pomočnica I Martina Skale in transportni delavec v kilinski polirnici Ivan Lugarič – oba starostno upokojena; iz Delovne skupnosti skupnih služb skladiščni delavec Josip Pereti zaradi izključitve.

V avgustu je Steklarno zapustilo 7 sodelavcev in sicer iz tozda Osnovna izdelava izlagalec stekla Pavel Filipič zaradi invalidske upokojitve, nabiralec dna Bernard Čerovski zaradi starostne upokojitve, odnašalec Ivan Miklaužič in vodja izmene za avtomatično in ročno izdelavo stekla Marjan

Drogenik – oba zaradi odpovedi; iz tozda Kristal pomočnica Božena Stančina zaradi starostne upokojitve; iz tozda Dekor umivalka stekla Štefanija Kramer zaradi odpovedi in iz Delovne skupnosti skupnih služb vodja razvojno-inovacijskega oddelka Jože Žnidarec zaradi odpovedi.

Rodili so se ...

V juliju in avgustu so se rodili našim sodelavkam in sodelavcem: Agata Cesarec – Vesnina hči, Lea Čebular – Josipinina hči, Jože Halužan – Marjanin sin, Petra Jutriša – Ivanova hči, Vesna Kolar – Željčkova hči, Janja Lojen – Marjanina hči, Suzana Lojen – Marjanina hči, Vojko Plevčak – Martinin sin, Rok Prgin – Zdravkov sin, Marjana Stiplovšek – Hedvikina hči, Katja Šket – Ružina hči, Jasmina Tutnjevič – Radomirjeva hči, Tanja Vešligaj – Stepanova hči, Jasmina Volavšej – Irenina hči in Nina Zupanc – Anina hči.

Novorojenčkom želimo mnogo lepega v življenju, staršem pa čestitamo za veseli dohodek!

Poročile so se ...

V avgustu so se poročile: Milena Čuček – poročena Pavlekovič, Branka Dimec – poročena Ferjanič, Jasna Kunštek – poročena Draškovič in Marija Firšt – poročena Štehec.

Vsem mladoporočenkam čestitamo in jim želimo na novi življenjski poti vse najlepše!

Za uredništvo
ZDENKA GORENC

**Umrl je še en starosta
rogaških steklarjev...**

Hinko Drnovšek

Čeprav smo vedeli za Hinka Drnovška, da je hudo bolan, vendarle nismo pričakovali, da bo tako hitro klonil.

Pokojni Hinko se je rodil pred 76. leti v Hamburgu. Ko se je njegova družina vrnila v domovino, se je kot steklar zaposlil že zelo mlad v Steklarni Zagorje, po njeni ukinitvi pa je bil premeščen v Paračin. Tam je zelo hitro napredoval in postal mojster steklar. Leta 1932 je bil zaradi svojega partijskega dela sprejet v KPJ in tamkajšnji delavci se ga še sedaj spominjajo kot izrednega steklarja.

Med drugo svetovno vojno se je Drnovšek vrnil v revirje in se pridružil narodnoosvobodilnemu boju in po osvoboditvi pomagal najprej pri obnovi Steklarne Hrastnik, leta 1946 pa je prišel v Rogaško Slatino, kjer je delal najprej kot mojster-brigadir pri peči. Pri delu je bil strog, vendar hkrati tudi dober učitelj mlajših steklarjev. Septembra 1948 je bil imenovan za direktorja Steklarne in opravljal to dolžnost do leta 1950. Potem je spet prijel za »fajfo« in delal kot mojster-brigadir.

Hkrati pa je bil član upravnega odbora in delavskega sveta ter tisti čas večkrat tudi udarnik. V letih 1952-53 je bil sekretar zveze komunistov oziroma partijske organizacije, leta 1959 pa je bil predsednik sindikata v Steklarni.

Hinko je bil vojni invalid, kar je pri delu vse bolj čutil in vse težje delal pri peči. Ker je bil velik praktik, izkušen in dober učitelj, je bil premeščen v Industrijsko steklarsko šolo v letu 1960 za tehničnega vodjo pri praktičnem učenju. In ko se je kmalu za tem Steklarna iz Slovenske Bistrice pridružila naši steklarni kot ekonomska enota, za vodenje pa ni bilo organizatorja in steklarja, je bil Hinko spet premeščen in imenovan za vodjo novega obrata.

Obrat v Slovenski Bistrici je Drnovšek uspešno vodil, čeprav je bila proizvodnja razsvetljavnega stekla zanj novost. S pomočjo sodelavcev iz rogaške steklarne je izboljšal stekleno maso, uvedel proizvodnjo dvoslojnega opala in s tem omogočil obratu tudi izvoz ter s tem uveljavitev slovenjebistriških steklarjev še na tujih trziščih.

Pokojni Hinko Drnovšek se je upokojil v Slovenski Bistrici, vendar zaslužnega pokoja ni dolgo užival. Zbolel je in kljub vsej svoji življenjski sili klonil.

Med tistimi, ki smo ga poznali in z njim delali, bo ostal Hinko v trajnem spominu, kot zelo dober steklar in prav tako dober tovariš!
VOJO DJINOVSKI, dipl. inž.

Umrl je...

Dragutin Štih

»Vse Tvoje sodelavce nas je globoko presunila vest o Tvoji prerani smrti. Zapustil si nas brez slovesa. Teden dni potem, ko si odšel na bolovanje, je Tvoje telo klonilo...!«

S temi besedami smo se poslovili od Dragutina Štiha, našega dolgoletnega sodelavca.

Drago Štih se je rodil 26. 11. 1937 v Brezni gori. Že zelo zgodaj, kot mlad fant, si je moral poiskati delo. Najprej je delal v opekarni, potem v gradbeni-

štvu, od leta 1983 pa je bil v našem steklarskem kolektivu. Najprej je delal v grobi brusilnici, zaradi rahlega zdravja pa je prevzel manj škodljivo delo.

Drago je bil vesten in zanesljiv delavec. Takšnega ga je pač izoblikovalo življenje, v katerem je bilo veliko trpkih in bolečih trenutkov. A vztrajal je, premagoval vse to in veliko dosegel. Z ženo sta si ustvarila prijeten dom in domačijo, ki jo je skrbno urejal.

Z Dragutinovo smrtjo je nastala med nami velika praznina, ki je ni mogoče kar tako nadomestiti. Pogrešali ga bomo kot dobrega in vestnega sodelavca, kot pravega prijatelja. In ohranili ga bomo v trajnem spominu!
O. V.

Zahvala

Vsem sodelavcem in prijateljem iz Steklarne »Boris Kidrič« se zahvalujemo za izrečene sožalne besede, za cvetje in vence, za poslovilne besede našemu Dragutinu ter za tolažbo. Prav tako hvala godbi na pihala, ki je na zadnji poti pospremila našega Dragutina!

Družina Štihovih

Kako uresničujemo programe krajevne skupnosti v Rogaški?

Veliki zalogaji za vse krajanе ...

V letošnjem letu so bile in so še pred krajani Rogaške Slatine in pred organi naše krajevne skupnosti zahtevne naloge, ki jih bo mogoče uresničiti le s skupnimi močmi. Ob že uresničenih izdatnih zalogajih se pripravljamo na nove in zato načrtujemo nov samoprisepek, o katerem bomo vse nadrobno predstavili v naslednji izdaji »Steklarja«!

V letošnjem programu javnih del za našo krajevno skupnost je asfaltiranje 6.330 metrov cest, od katerih jih je kakšnih štiri tisoč dolžniških metrov ali blizu 11.000 kvadratnih metrov že asfaltiranih, preostale površine pa na to še čakajo. Ker je povprečna cena za kvadratni meter asfalta 5.000 dinarjev, pomeni, da je dosedanje asfaltiranje letos že doseglo vrednost 60 milijonov dinarjev, pri čemer je prispevala sarnoupravna cestno-komunalna interesna skupnost (SCKIS) 19 milijonov, preostali del denarja pa smo prispevali krajan in krajevna skupnost.

Sedaj sta v gradnji cesti Kidričeva-Trumanova vila v dolžini 110 metrov ter Stritarjeva-Irje do obvoznice. Tudi ti dve bosta v kratkem asfaltirani.

Do izpada preostalega dela letošnjega programa je prišlo, ker SCKIS in sklad za urejanje stavbnih zemljišč ni-

sta izpolnila svojih obveznosti. Če pa bodo letos vendarle še dospela kakšna sredstva, bomo posodobili še del Šlandrove ulice... Za makadamske ceste pa je bilo že porabljenega več kot 1.000 kubičnih metrov posipnega materiala v vrednosti 30 milijonov dinarjev.

Javno razsvetljava je dobilo nekaj ulic in zaselkov - Celjska, Tekačevo, Prvomajska, Govedičev hrib, Trojica in V. Rodne, za kar smo zbrali skoraj ves denar sami, to pa je skoraj 8 milijonov dinarjev.

V gradnji je most v Žiberniku, a da ne bi izvenelo vse skupaj, kakor da gledamo samo na ceste in razsvetljava, dodajmo še, da smo letos dobili še nov prizidek šole v Ratanski vasi, pa je tako sedaj ta objekt zaokrožena celota in omogoča nemoten pouk za vseh osem razredov osnovne šole. In nadaljevali so gradnjo obvoznice do Fern-

štajna, potekajo pa pogovori z nadaljevanje tretje gradbene etape.

Ne smemo prezreti kulturnega doma, ki dobiva dokončno zunanjo podobo. Do 29. novembra bo v njem nameščeno vse stavbno pohištvo z zasklitvijo ter dokončana bo fasada. Vse skupaj bo veljalo kakšnih 90 milijonov dinarjev, zbrali pa jih bomo oziroma smo jih že krajan KS Rogaška Slatina in sredstva, ki jih rogaške delovne organizacije izločajo po zaključnih računih kot enoodstoten prispevek iz ostanka čistega dohodka. Zbranih je že 70 milijonov dinarjev, 20 milijonov dinarjev pa je prispevalo podjetje Ingrad iz Rogaške Slatine, ki vse to gradi.

Nadaljujejo se tudi gradbene dela za kolektor od osnovne šole proti hotelu Bohor, kajti prihodnje leto bi morali pospešiti gradnjo kanalizacijskega omrežja, če se hočemo rešiti številnih odplak ob cestah in naseljih.

Takšni so torej naši naložbeni, gradbeni, komunalni zalogaji! Veliki so, toda zmogli jih bomo, kakor smo zmogli vse tiste v preteklih letih!

Tajnik KS Rogaška Slatina

Godba na pihala vadi kot že dolgo ne ...

Cilj je: dvigniti kakovost!

Vsi krajan, ki stanujemo blizu Steklarne, zadnjih nekaj mesecev vsak ponedeljek slišimo iz steklarniških prostorov prijetne ter bolj in bolj ubrane zvoke naše godbe na pihala. Vadili so tudi vse poletje in se pripravljali na novo godbeniško sezono... In če se spomnimo, da je bila naša godba še nedolgo tega skoraj pred razsulom, se je najbrž zgodil korenit preobrat v njenem delovanju?! Kaj se je zgodilo? Kakšni so načrti, kakšne so sedanje težave in kakšne cilje so si godbeniki zadali? To vse so vprašanja, ki smo jih zastavili njenemu kapelniku Franju Stančini, ki ga bolj poznamo pod imenom Žiga ...

Zadnjih nekaj mesecev redno in marljivo vadite. Čemu gre pripisati to razveseljivo spremembo v delovanju naše godbe? »Na obnem zboru v začetku leta smo se dogovorili, da moramo začeti delati bolj zavzeto in kvalitetno. Precej zaslug ima za to razen članstva tudi novi odbor naše godbe, ki ga vodi Valter Jordan. Ugotovili smo, da le z rednim delom lahko dosežemo kakovostni napredek in se v lepši luči pokazemo pred steklarskim kolektivom in občinstvom. Smo namreč edina godba na pihala v šmarnski občini.

Kako pa ste zastavili delo?

»Najprej smo z mladimi močmi okrepili naše vrste. Pridobili smo precej mladih iz Rogaške in njene okolice pa tudi iz Šmarja. Prav stalen dotok mladih glasbenikov po možnosti takšnih, ki obiskujejo glasbeno šolo, je odločilnega pomena za kvalitetno napredovanje. Žal pa na naših glasbenih šolah, kolikor jih je v občini, poučujejo le klavir, harmoniko in kitaro, medtem ko se pihala oziroma trobila mladi žal ne morejo učiti.

Povsem drugače je v nekaterih drugih krajih, kjer v glasbenih šolah po-

učujejo tudi trobila, pa zato s pritekanjem mladega in kvalitetnega glasbeniškega kadra nimajo nobenih težav, a tudi kakovostno lahko hitro napredujejo.«

Kaj vam je sedaj najvažnejše?

»Dvigniti kvalitetno raven našega igranja in pripraviti koncertni program. Le s koračnicami, būdnicami in žalostinkami ni mogoče doseči zadovoljive kakovosti. Pripravljamo torej krajši program zlasti jugoslovanskih avtorjev, ki vsebuje različne vrste melosa in obsega različne zvrsti skladb - od borbenih, koračnic do koncertnih skladb. Upamo, da bomo program naštudirali in takšni kakovosti, da bi se še letos predstavili s krajšim promenadnim koncertom v Rogaški Slatini. Saj se nam v Rogaški Slatini obetajo lepe možnosti za nastopanje toda tovrstni publik, ki se na glasbo dobro spozna, se moramo predstaviti kar se da kvalitetno.«

Koliko glasbenikov šteje godba in kako ustrezno ste zasedeni po posameznih skupinah glasil?

»Sedaj imamo 5 klarinetistov, 2 saksofonista, 7 trobentačev oziroma pihalcev na krilovke, ki so v godbi na pihala vodilni instrument, po dva tenorista, baritonista in trombonista, 3 S trobentače, 3 basiste, mali in veliki boben ter činele. Skupaj nas je trideset, nekaj mladih, ki so še začetniki, pa še v tem številu nisem upošteval. Da bi bila naša zasedba popolnejša, nam manjkajo še instrumentalisti za rog, flavto in pikolo. Upamo, da bomo kmalu uspeli dobiti tudi kakšnega tovrstnega glasbenika?«

Kaj se vam zdi pri delovanju vaše amaterske skupine glasbenikov najvažnejše?

»Da dosežemo primerno kvaliteto raven ter okrepimo in izboljšamo sestavo članstva. Ko bomo to dosegli,

nam bo mnogo lažje. Potem si bodo lahko zastavili še smelejša načrta. Zmeraj je treba imeti nek cilj, se kvaliteto dvigati in potrjevati. Seveda pa ta pot ne bo lahka. A jo moramo premostiti, kajti še doslej smo dobili več ponudb za sodelovanje in izmenjavo z drugimi godbami. Zato je sedaj naša prva naloga, osvojiti koncertni program v primerni kvaliteti. Potem pa bomo razmišljali še o čem... Sicer pa že vsa leta dobro sodelujemo z godbeniki iz steklarne v Hrastniku.«

Kaj pa instrumenti, jih imate dovolj?

»Nimamo jih ne dovolj in ne v ustrezni kvaliteti! Vendar to zaenkrat še ni ovira, ki bi nam onemogočala delovanje... Naj za ilustracijo navedem, da je godba na pihala Železare Štore s pomočjo kolektiva pred nedavnim kupila instrumete tvrdke Yamaha

– kar šestdeset instrumentov – in da so za to odšteli kar 25 milijonov dinarjev.«

Prav je, da poveš še nekaj osebnih glasbeniških podatkov!?

»Z igranjem trobente sem pričel leta 1954 v III. letniku Steklarske šole in vseskozi igram v naši godbi. V moji družini so se vsi ukvarjali z glasbo ter igrali v različnih orkestrih oziroma godbah na pihala. Obiskoval sem tudi glasbeno šolo v Celju, udeležil pa sem se tudi več strokovnih seminarjev za glasbenike in kapelnike.«

Bi rad še kaj povedal?

»Ker ima naša godba že lepo tradicijo, si želim, da bi bila tudi v bodoče deležna vsestranske podpore kolektiva in da bi s sedanjim zavzetim delom vsi godbeniki nadaljevali?«

ZLATKO NOVAK

Delo v Nogometnem klubu Steklar

Nove usmeritve obetajo povrnitev ugleda...

V Nogometnem klubu Steklar je prišlo do izredne skupščine zaradi slabega dela in vodenja kluba v preteklosti. Tudi tekmovalni rezultati so bili slabši; preveč se je govorilo, malo pa delalo! Vse delo je praktično slonelo na samo treh ljudeh, kar nikakor ni dovolj za piramidalno selekcijsko društvo. Zato smo se odločili, da poiščemo prave delovne ljudi, ki so voljni žrtvovati svoj prosti čas in tudi nekaj ustvariti. Osnovne usmeritve kluba so sedaj: obnova športnih objektov in pravilna kadrovska politika.

Za novega predsednika kluba je bil izvoljen Alojz Juhart, predsedstvo pa sestavljajo pretežno starejši, nekdanji igralci oziroma nogometaši Steklarja, in delavci Steklarne.

Boljši pogoji za vadbo...

Zdali smo si za nalogo, da zagotovimo boljše vadbene pogoje vsem selekcijam, da pridobimo lasten igralski kader, kar pomeni, nameniti čim več skrbi pionirskim selekcijam. In takšno usmeritev je že čutiti, saj je izredno velik priliv mladih v klub, tako da smo sedaj v zadregi za zadostne količine športne opreme.

Vključili smo se tudi v celjsko nogometno ligo in naša druga selekcija igra v njej vidnejšo vlogo, medtem ko bo prva igrala v občinski ligi. Pridobili smo cel štab, ki ga vodi Vili Prevolšek, pomagata pa mu Lešnik in Gotlin, vključili pa smo tudi svet staršev.

S tekmovanjem so začeli tudi kadeti, tako da sedaj tekmujejo vsi igralci. Da dobro delamo, čutijo tudi člani, ki va-

dijo bolj zavzeto in kar se že potrjuje z dobrim športnim rezultati.

V pogovoru z igralci je predsednik Juhar vsakemu dal vedeti, da želi red in disciplino v klubu, saj je to osnova za dobre rezultate in da se povrne klubu nekdanji sloves.

Reči moram, da se igralci sedaj res trudijo, žal pa je preveč poškodovanih, saj so posebne tarče nasprotnikovih igralcev naši najboljši igralci. Zato še nismo nastopili v najboljši postavi! In zaradi možnih težjih poškodb smo spoznali, da moramo v najkrajšem času vse igralce zavarovati.

Dela za vse dovolj...

Velik problem imamo, ker ne moremo pridobiti človeka, ki bi v klubu opravljal hišniška dela, četudi ponujamo za to nagrado po 50.000 dinarjev mesečno. Urejeval naj bi prostore in opremo.

Ustanovili smo tudi veteransko moštvo in če si je kdo zaželel spet igrati nogomet, naj to sporoči tovarišu Kračunu, ki je zadolžen za veteransko moštvo.

In kdo so še trenerji? Člansko moštvo vodi Rado Jurjec, mladinsko Branko Androič, kadetsko Vili Prevolšek. Vsaka ekipa ima svoj tehnični štab, kar zagotavlja ustrezne delovne razmere in dobre rezultate. In s takšnim delom pričakujemo, da privabimo na naš stadion vse naše nekdanje prištaše.

Kaj pa novo igrišče? Se bomo glede tega premaknili z mrtve točke?

Tudi za to pomembno nalogo smo zadolžili človeka, ki naj bi z vsemi pomembnimi in upoštevanja vrednimi ljudmi ter organizacijami v kraju poskušali doseči napredek na tem področju.

V našem klubu je torej dela dovolj, kaj bomo od načrtovanega uresničili, pa je težko povedati, saj imamo premalo denarja. Upamo sicer na duržbeno pomoč in na pomoč vse športnikov ter podpornih članov v kraju in okolici.

Na koncu pa še nekaj? Hvala vsem, ki nas razumete in ki nam pomagate! S športnim zdravje!

IVAN BOROŠ

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 138

STEKLAR	PASHA PSOV	GLAS- BENA VAJA	RAHEL VETRIČ	RAZLIČ- NA SOGLAS- NIKA	SAHO- GLASNIK	JUTRAN- JA SLANA	ZVITEK BLAGA	ITAL. NAFTNA DRUŽBA	NEBESA	STEKLAR	RUSKI ŠAHIST	IZOBRAZ- BA	RAZSTAV- NI PROSTOR	KRONIKA LETOPIS	
DEVETI MESEC										ORODJE ZA KOŠNJO					
UČITELI ETIKE					TELESNA POŠKOD- BA NASILJE					NEKDAN- VI SLOV. SMUČAR. SKAKALEC					
PRHA				REDKA KOVINA KRALJIV- VEC						Ž. IME NOČNE PTICE					
ERVINA DRAGAN			TRDITEV, POSTAV- KA TERMO- METER					PROZOR- NA, KRHKA, SNOV	PTICA UNEDA DEL OPTIČNE- GA APARAT.						
ORAČ						SLOV. HUMOR. LIST	EVROPSKI NAROD NAJVIŠJI VZOR								
STEKLAR	SMUČAR- SKA DISCI- PLINA	OBRABA REZILA DVOJNA SAH. POTEZA									STEKLAR	DEBEL, REHE- NIT KOSTANJ	KOZAŠ- KI POVELJ- NIK	GLASBI- LO S STRUNA- MI	
ORODJE ŽANJIC				MESECE OB SAVI OBRJ							POLJSKA CVETLI- CA SEL				
IVO RIBAR					OČESNA POKRI- VALKA						OBLIKA Ž. IMENA SLOV. FILM				
STARA VOTLA MERA					ŠASTRI					POMOŽ- NI DUHOV- NIK					
JUŽNO- AMERIS- KA OVCA					ILOVI- CA 22. IN 3. ČRKA					PRIJETEN VONJ KHETIJ. KOMBINAT					
ODERU- ŠKI ČLOVEK								STEKLAR, (MIHA) KISIK	SLOV. PESNIK (MIHA)						
REKA V BOLGA- RIJI							GLINENA PIŠČAL- KA								

Med reševalce nagradne križanke št. 138 bomo z žrebom razdelili za 1500 dinarjev nagrad in sicer prvo nagrado 600 dinarjev drugo nagrado 500 dinarjev in tretjo nagrado 400 dinarjev. Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov: uredništvo glasila »Steklar«, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaska Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis »Steklar« pri vходу v Steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešeno križanko: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 138! Rok za oddajo rešitev je 20. oktober!

Žreb je razdelil nagrade za reševalce nagradne križanke št. 137 takole: prvo nagrado 600 dinarjev prejme Vera Lončarič, drugo nagrado 500 dinarjev prejme Slavica Boršič, tretjo nagrado 400 dinarjev pa prejme Nevenka Stuhne. Vsem nagrajenkam čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 137 – vodoravno: komercialistka, ekonomat, ravnilo, Rukavina, iglar, apač, robec, Ast, Marat, Iran, TA, IC, Jerica, IO, čir, rega, kamen, Ajaccio, Pagoda, radian, lopatar, K, um, bal, rima, arheozoik, Acev, latvička, Aca.

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Zvezdana Strašek in Franc Županič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Vida Juhart. Likovna zasnova in oblikovanje Aljoša Rebolj. Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaska Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611. Glasilo izdajata Steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola. Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača. Naklada 2.500 izvodov. Tiska ČGP Delo, Ljubljana.